

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
З корейської філології
на тему:

**РОЗВИТОК ТА СУЧАСНИЙ СТАН ФУНКЦІОНУВАННЯ ОФІЦІЙНО-
ВВІЧЛИВОГО СТИЛЮ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ ТА ПАНМАЛЮ**

Студентки групи Пкор 22-19
Факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньої програми: бакалавр
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.06 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – корейська
Олексів Аліна Ігорівна

Науковий керівник
Тогобицька А.І.
Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. Науково-теоретичні основи розвитку етикетних норм мовлення.	
1.1 Особливості становлення та використання офіційно-ввічливого стилю у корейській мові	6
1.2 Особливості становлення та використання панмалю у корейській мові...12	
1.3 Феномен ввічливості та неввічливості.....	16
Висновки до розділу 1.	20
РОЗДІЛ II. Особливості та характеристика мовленнєвого етикету	
2.1 Аналіз ідентифікації ввічливості у корейській мові.....	22
2.2 Сучасний стан мовних категорій етикету.....	26
Висновки до розділу 2.	28
ВИСНОВОК.....	29
АНОТАЦІЯ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32

ВСТУП

Мова є історичним надбанням етносу. У ній виражається дух народу, її культурна спадщина, думки та ментальність. Жодна мова не є фіксована, однорідна чи незмінна. Кожний етнос має свою особливість мови, яка виражається в образах, символах та етикетних нормах мови. В мовленні людини важливу роль займає мовленнєвий етикет, тобто усталена система норм спілкування відповідно до соціального статусу та моральних норма поведінки. Як і будь яка інша мова, корейська у використанні швидко виявляє серед багатьох інших конструкцій потрібний синтаксичний чи лексичний вибір. Важливою відмінною рисою корейської мови є її чітка ієрархічна регламентація, мовець і слухач мають свої соціальні позиції і носії корейської мови, виявляючи повагу, звертають увагу на різницю між соціальними позиціями.

В корейській мові існує чіткий поділ: старший – молодший, знайомий – незнайомий, керуючий – підлеглий, тощо. Корея країна в якій домінує система поваги, тому досить розвинута лексико- граматична категорія ввічливості, тобто мовні форми, які передають ставлення до адресата. Таких форм є значна кількість і видозмінюється вона за допомогою словотворчих, лексичних та морфологічних засобів.

В усіх видах людського спілкування існує і неввічлива форма комунікації. Однак неввічливість часто розглядають як лінгвістична поведінка підпорядкована соціальній взаємодії і досить сильно ігнорується дослідженнями, в той час як дослідження ввічливої комунікації досягнуло значного прогресу. Незважаючи на величезний дисбаланс між кількістю досліджень ввічливості та неввічливості, інтерес до феномену мовного неввічливості зростає, і за останню чверть століття були проведені важливі та значущі дослідження, присвячені неввічливості. Дослідники, які займалися вивченням цього питання створили рамки неввічливості та запропонували визначення неввічливості з адресацією до неввічливості. Незважаючи на збільшення цікавості дослідників до неввічливої мовної поведінки, у дослідженнях все ще залишається величезна прогалина, яку потрібно заповнити. В корейській мові найпоширенішою не ввічливою формою мовлення є Панмаль (반말). Зазвичай

спеціалістів навчають, що Панмаль це проста мова, однак ця структура є досить складною і потребує більш детального вивчення. Адже, згідно досліджень науковців Панмаль може розглядатися в декількох контекстах: грубе мовлення, найнижча форма ввічливості або скорочення мови. Феномен невічливості потрібно спостерігати та досліджувати в більш різноманітних типах дискурсу більш детально та витончено з великою кількістю емпіричних деталей. Зрозуміти конфліктну природу невічливості, контекст, де вона виникає.

Актуальність дослідження визначається у недостатній кількості дослідження мовленнєвого етикету у відношенні повага – неповага. Через недостатню обізнаність у мовному етикеті, можуть виникнути конфлікти та непорозуміння. Тому брак інформації та знань можуть негативно позначитися на практиці та підготовці спеціаліста.

Метою роботи є дослідження становлення та сучасний стан мовленнєвих форм у порівнянні найвищого офіційно-ввічливого стилю та найнижчого – панмалю.

Завданням дослідження є:

1. Розглянути історичні передумови виникненню ієрархічних мовленнєвих форм в корейській мові
2. Визначити особливості, функції та розвиток офіційно-ввічливого стилю корейської мови
3. Визначити особливості, функції та розвиток панмалю у корейській мові
4. Проаналізувати відмінні та спільні риси граматичних категорій на прикладі найвищого ввічливого стилю та панмалю
5. Виявити значення цих категорій у сучасному мовознавстві є

Об'єктом дослідження є особливості функціонування та становлення мовного етикету у корейській мові.

Предметом дослідження є граматичні категорії ввічливості.

Матеріал дослідження: 5 наукових робіт, 6 статті та 4 дослідження граматичних форм.

Методи дослідження. Під час виконання курсової роботи було досліджено статті та наукові роботи присвячені даній тематиці, для збору інформації. У

першому теоретичному розділі подано основну інформацію що до об'єктів дослідження. У другому розділі використовувалося обговорення та роздум уже відомих теорій, та аналізування їх відповідності. Основою дослідження є ідея що Панмаль та офіційно – ввічливий стиль не є окремими формами а взаємопов'язані між собою.

Наукова новизна: уперше висловлено думку схожості офіційно – ввічливого стилю та панмалю та їх зв'язку.

Практичне значення: у науковій роботі показано що дві кардинально різні категорій мови мають спільне значення, а їхня суть набагато глибша ніж здається на перший погляд. Їхня основа базується на психології особистості, ситуації та контексту.

РОЗДІЛ 1. Науково-теоретичні основи розвитку етикетних норм мовлення

1.1. Особливості становлення офіційно-ввічливого стилю у корейській мові

Мова відіграє важливу роль у формуванні та зміцненні соціальних взаємозв'язків через спілкування між людьми з використанням мови, яка відповідає ситуації та сприяє успішній комунікації. Зрозуміло, що під час спілкування мовець адресує свої повідомлення слухачу, таким чином відбувається передача інформації. В більшості країн світу є лінгвістична ввічливість та етикет, який використовують для гармонійного налагодження зв'язків між опонентами. Для уникнення конфліктних ситуацій між співрозмовниками різних націй, спеціалісти зобов'язані знати норми етикету тої чи іншої країни. Лінгвістична ввічливість – це теоретична конструкція, яка використовується як засіб зв'язку між соціальним контекстом та мовою.

Корея країна з міцно засадженою ієрархічною системою, тобто завжди є той хто буде вищий по статусу і нижчий за соціальним рівнем. Така система загалом зустрічається в більшості країн, але в Кореї це перетворилося на культ поваги. Як відомо, культ пошани появився в небагатьох мовах, вона отримало своє місце в корейській та сусідній японській. Індоевропейські мови, не мають такої системи, яку можна було б назвати шанобливою мовою. Якщо взяти до розгляду мовний етикет та категорії ввічливості у корейській мові, то можна побачити, що невивічливих категорій у ній немає. Однак кожна категорія ввічливості має свій рівень поваги і використовується до відповідної особи. Неприйнятним і грубим буде неналежне використання нижчої категорії ввічливості до вищого за статусом співрозмовника. Вирази ввічливості повинні супроводжуватися розумінням того, які словесні вирази та ситуації інша сторона сприймає як ввічливі пропозиції та дії.

Варто зазначити що в Кореї історично закріпилася ієрархічна система відношення до людей, коли існує чітке розмежування за рангом та соціальним статусом. За часів династії Чосон, найвищим по статусу був король, а найнижчим – селяни або раби. Відповідно кожен знав свій соціальний статус та належну манеру мови. Наявність чітких кордонів між королем та слугами, знаттю і селянами, а також

між чоловіками та жінками. Кожна людина мала свій клас і в період Чосон, коли люди зустрічалися вперше, першочергово вони дізнавалися ієрархічний клас один одного.. Цей ієрархічний порядок існування з часом став фіксованим і наслідувальним по сьогоднішній день. У таких умовних поява панмалю має онтологічне та епістемологічне виправлення в цій структурі. У сучасному світі такі чіткі рамки стерлися, але традиція при знайомстві дізнаватися про соціальний стан один одного залишився. Також на становлення ієрархічної системи певною мірою вплинуло конфуціанство з принципом поваги до старших осіб. Тому молодший зі співрозмовників повинен виражати поважну форму спілкування по відношенні до старшого. Такий поділ настільки глибоко засів в корейській свідомості, що матері навчаючи немовля говорити, приділяють особливу увагу навчанню вчить категорій ввічливості.

Хео Сан Хі (2010р) описує ввічливість як прояв поваги до слухача, і це будь-який мовний засіб, який виявляє намір мовця висловити позитивне відношення до слухача. Однак повага визначається не лише звеличенням співрозмовника а й через призму приниження себе, що також несе широкого почуття поваги.

Мовні норми суспільства вимагають розвитку слів високого статусу, тобто поважних слів. Використання ввічливих слів у корейській мові є обов'язковим, тому складно підібрати відповідні слова чи фрази не маючи інформації про соціальний статус адресата. Дослідження корейських ввічливих слів базується на вивченні теоретичного підходу закінчень речень. Раніше поняття поваги зосереджувалося на канонічному використанні, в основі якого було соціальне правило конвенції. Тобто раніше соціальним нормам були притаманні зміни через вік, стать, владу, відстань та ієрархію. Але такий підхід не враховував взаємодію між цими позиціями що приводив до певних наслідків. Через це науковці почали стверджувати, що вибір граматичної основи залежить не лише від соціальних норм, а й від контексту. Тобто прихильники першої теорії стверджують, мовець зобов'язаний використовувати лише одну ввічливу форму, у той час як прихильники другої теорії показують, що можливо чергувати закінчення.

Вираження ввічливості можна поділити на нормативне та стратегічне. Нормативна ввічливість виражається через використання ввічливих слів, які є закладені як лексико-граматичні форми поваги і визначаються нормами суспільства. Згідно закінченням речення розрізняють рівні мовлення та його стиль. . Різні вчені по-різному поділяють рівні мовлення корейською мовою, переважно між чотирма-шістьма рівнями (Chang, 1983; Choy, 1961; Han, 2002; Hwang, 1975; Seng, 1985; Sohn, 1999; Suh, 1984, 1996; Wang, 1984,1990).

Вибір рівня мовлення залежить від соціальних факторів, таких як вік співрозмовника, його статус, тип стосунків та ситуація. Неадекватний вибір мови призведе до соціальних наслідків, особливо у формальних ситуаціях. У порядку зменшення формальності, рівні мовлення такі:

- офіційно-ввічливий (Hasipsio-che 하십시오체);
- ввічливий (Haeyo-che 해요체);
- нейтральний (Hao-che 하오체);
- фамільярний (Hage-che 하게체);
- інтимний (Haera-che 해라체);
- простий (Hae-che 해체);

Важливо ще раз наголосити на тому, що всі рівні мовлення можуть бути ввічливими, при належному використанні і грубими, неввічливими якщо використовуються неналежним чином. Офіційно-ввічливий стиль мовлення (закінчення ㅂ니다/습니다) використовується в дуже офіційних ситуаціях, таких як: співбесід, промов, лекцій, офіційні звернення або зустрічі, тощо. Найпоширенішим і, ймовірно, найбезпечнішим рівнем під час розмови з дорослими, особливо з незнайомцями, є ввічлива категорія мови (закінчення 아요/ 어요/ 해요). Нейтральна форма (закінчення 오/소). Здебільшого таку форму мови використовує носії мови старшого покоління до співрозмовника такого ж статусу. Фамільярний рівень на сьогоднішній день використовуватися почав рідше, здебільшого він використовується дорослим по відношенні до підлеглого, підлітків, зятя чи старого друга. Так як ці два рівні використовуються обмеженими віковими категоріями, з

шести категорій найбільш поширеними серед носіїв мови носії мови є лише чотири: офіційно-ввічливий, ввічливий, інтимний та простий. Інтимний рівень ввічливості відомий як Панмаль. Здебільшого його використовують старші люди до маленької дитини або між близькими друзями. Останній з рівнів використовується під час розмови з дитиною або молодшими родичами, тобто племінниками, онуками чи невісткою, а також між шкільними друзями, чия дружба триває і в дорослому віці.

Визначення стилю мовлення зумовлює зміну не лише морфологічної форми слів, а й її лексичну структуру. Крім того, стилі мовлення сполучаються за чотирма типами речень, а саме: оповідальним, питальним, наказовим і спонукальним. Серцем корейської мови виступає ввічлива форма мовлення, яка зумовлює встановлення хороших міжособистісних відносин з носіями мови, тому іноземці особливу увагу приділяють вивченні саме цієї системи. Все ж таки, не буває успішної розмови корейською без урахування тонкощів і делікатності її ввічливої системи.

Постійне групування та перегрупування відбувається, коли мовець стикається з адресатом, який відрізняється від статусу попереднього. Фактори, що передбачають таке переміщення, визначаються культурними змінними, класифікованими на владу та солідарність. В ієрархічній Кореї ввічливості визначаються такими факторами, як вік, спорідненість, стать, соціальний статус, професійне звання та належність до групи або поза нею. Окрім цього, інші міркування, такі як різний ступінь близькості чи дистанції та формальність ситуації, самі відіграють важливу роль. Вони, з іншого боку, називаються культурними змінними (Sohn 1990: 408).

Першою культурною змінною є вікова категорія. Старшинство у віці означає владу серед корейських консерваторів. Такий принцип започаткувався завдяки конфуціанству. Наслідуючи такий принцип молодший повинен звертатися до старшого ввічливо або офіційно – ввічливо, якщо прогресивна людина не дотримується правил, то може стикнутися з соціальним осудом. Також поважне звертання до адресата згідно його статусу є додатковим жестом поваги.

Спорідненість говорить про ступінь родинних стосунків у сім'ї. В кровному спорідненості, перевага залежить від лінії старших далеких родичів, як, наприклад, брат, бабуся з дідусем або дружина старшого брата чи сестри. І навпаки, його

відсутність серед найближчих родичів (бабусь і дідусів, батьків, братів і сестер) і набутих родичів (подружжя, кум, близькі друзі чи колеги). Практика використання відповідного терміну звернення до члена, ставить його в шановану позицію, тим самим нагадуючи решті про його статус.

Історично закладено, що Корея патріархальна країна, як і більшість інших держав. Конфуціанство своїм принципом «Інь – Янь» породило гендерну відмінність навіть у корейській мові. Це доказано тим, що в більшості випадків жінки використовують ввічливий стиль мови по відношенню до чоловіків, у той час як чоловіки використовують прямий або фамільярний стиль.

За часів династії Чосон населення поділялося на три класи: 양반 (янбан), 중인 (джунгін), 상민 (санмін), де перший клас вважався шляхетним, другий – середнім, а останній – селянський робітничий клас (Lee 1984: 172-84). Така орієнтація виходила за межі віку та статі і сприяла розрізненню вищого від нижчого класу.

Янбани (양반) були дворянами, до яких в основному входили високоосвічені державні службовців і військові офіцери, земельні і безземельні аристократи. Часто їх ілюстрували у формі вченого, що показувало освіченість людини. Нащадок посадовця який заявляв про своє походження був також соціально прийнятим як Янбан. Статус Янбан можна було отримати склавши іспити, які перевіряли знання історії, поезії, конфуціанства і за успішної здачі іспиту можна було отримати державну посаду. Не зважаючи на те, що іспит міг здавати будь-хто з соціального класу, посади та статус отримували лише Янбани, тому цей клас набув спадковості. А все тому, що Янбани мали фінанси на оплату навчання своїх дітей, на відмінно від селян.

Джунгін (중인) був класом середнього рівня і зазвичай його складали дрібні бюрократи або освідченні працівники, яких використовував вищий клас для управління нижчим. Тобто цей клас був соціально вищим за робітничий клас але нижчим ніж Янбан.

Санмін (상민) складався із селян та простих робітників, це були рибалки, торговці, ремісники, тощо. Ці люди були бідними, сплачували більшість податків і

підлягати військовому призову. Тож життя таких людей було складним але вони були основою династії Чосон.

У свідомості сучасних корейців такий поділ залишився соціально-культурною реальністю і набув широкого характеру. Тепер землевласників та політично впливових людей стало значно більше, а наука стала доступніша для вивчення. Це спонукає людей з недостатньо високим рівнем статусу знаходити можливості його підвищення та утвердження себе. Так розвивається нація. Престижна професія піднімає рівень поваги. Однак у Кореї є унікальна традиція ввічливості навіть серед колег на роботі. Групова приналежність визначається тим, чи належить людина до будь-якого з цих соціальних інститутів: провінції, компанії, школи чи асоціації. Члени певного групового кола, тобто інсайдери отримують вигоду та повагу зі сторони аутсайдерів. Це знову ж таки зародилося з конфуціанства і його теорії «брат за брата». Згідно цієї ідеї члени однієї соціальної групи об'єднавшись стають взаємопов'язані, і повинні дотримуватися відданості своїй групі.

Вище розписані поняття наведемо у вигляді таблиці 1 для кращого розуміння:

Таблиця 1. Співвідношення категорій ввічливості відповідно характеристик

Форма ввічливості	Нейтральні або середньої ввічливості стилі мови	Офіційно- ввічливий, ввічливий стиль мови
Вік	старший	Молодший
Спорідненість	Набуте споріднення	Кровне споріднення
Стать	Чоловік	Жінка
Соціальний статус	Вищий соціальний клас	Нижчий соціальний клас
Професійний статус	Високий професійний рівень (престижна професія)	Низький професійний рівень (менш престижна професія)
Групова приналежність	Належність до своєї групи	Належність до чужої групи

1.2 Особливості становлення та використання панмалю у корейській мові

Говорячи про етикет не варто забувати, що ситуації є різні, які вимагають особливого підходу. Таким чином у системі мовлення виник рівневий поділ ввічливості: від найвищого до найнижчого. Панмаль є особливою категорією, з широким спектром сприйняття. Однак, лише нещодавно дослідники почали вивчати цю структуру, саме тому у дослідженнях все ще залишаються прогалини та недосліджені матеріали, гіпотези. Існують декілька думок про суть панмалю. Деякі вчені схиляються до гіпотези що Панмаль є феноменом неввічливості в корейській мові, інші трактують його як скорочена мовою. І третьою думкою є просте звернення. Тож ми маємо одну граматичну форму але підходи до нього різні.

Використання Панмалю в корейській мові має ієрархічний характер. Як приклад візьмемо вираження концепції запрошення на обід:

- 1) 진지 드시옵소서
- 2) 진지 드시지요;
- 3) 진지 드 십시요;
- 4) 식사 드시지요
- 5) 식사 하십시오;
- 6) 밥 먹으시지요;
- 7) 밥 먹 으십시오;
- 8) 밥 먹지요;
- 9) 밥 먹어요;
- 10) 밥 먹어;
- 11) 밥 먹어라,
- 12) 밥 처먹어라.

Якщо задати собі питання який із перелічених виразів відноситься до панмалю, то замість відповіді прийде припущення, що Панмаль є предметним виразом і не залежить від мовця чи слухача. Це лише припущення, оскільки важко стверджувати точно через наявність контр-прикладів. Візьмемо ситуацію в якій слухачем є керівник

компанії який вислуховує декількох людей або менеджер запрошує на обід працівників різних ієрархічних рівнів. У таких ситуаціях об'єктивність панмалю важко зберегти, адже відповідно до свого статусу кожному належить використання відповідного стилю мови.

Не зважаючи на те, що в корейській мові використання Панмалю може бути виправдано в онтологічній структурі ієрархії династії Чосон, однак в сучасному корейському суспільстві Панмаль має свої особливості та нюанси у використанні.

На сьогоднішній день ми бачимо спотворення антропології. За часів комуністичної партії для неминучого зіткнення між пролетаріатом і буржуазією комунізм створив концептуальну структуру, яка ґрунтувалася на двох класах, також відома як теорія інь-янь. Якщо її розглядати суттєво, то вона була дуже приваблива. Але з певним проміжком часу теорія зазнає змін та породжує ідею: «чоловіки - янь, жінки - інь». Таким чином виник конфлікт ідей. З одної сторони ієрархічна структура Чосон, яка поділяла людей на багато-рівневі класи, а з іншої сторони теорія «інь-янь», що представляла лише на два класи.

Використання Панмалю найвиправданіше було б у структурі з ієрархічною будовою, оскільки здебільшого його використовують в односторонньому порядку до нижчої за рівнем особи. В династії Чосон Панмаль пройшов кілька етапів діалектного розвитку та змін, змінилося його використання в семантична роль. Необхідно правильно розуміти лінгвістичну зміну вираження звернення відповідно до зміни соціальних міжособистісних стосунків, правильно розуміти Панмаль в даний час з динамічної соціолінгвістичної точки зору поза статичною граматичною рамкою фрази та реалізувати ця зміна в навчанні корейською мовою. Відношення до людини позначається її поведінкою та вчинками, тому Панмаль слід оцінювати згідно контексту, особливо коли ми розглядаємо судження самих взаємодіючих осіб, які поділяють очікування в конкретній соціальній практиці.

Найбільш відомими дослідження поведінки не ввічливості були створені на основі теорії поваги Брауна та Левінсона, яка базується виключно на феномені ввічливості, а неввічливість розуміється як контр концепція ввічливості (тобто неввічливість еквівалентна неввічливості) або використовується як термін для

пояснення феномену поваги. Цей підхід, який називає поведінку просто ввічливою та неввічливою, вплинув на традиційні дослідження, які розглядалася протягом багатьох десятиліть як вторинний, маргінальний продукт соціальної взаємодії. Калпепер (1996: 355) зазначає, що неввічливість визнається через «відсутність ввічливості там, де її можна було б очікувати». Неввічливість також інтерпретується як невиконання соціально бажаної норми (Вебе, 1995) або порушення норми ввічливості (Lakoff, 1989).

Не так давно вчені почали розслідування феномену неввічливості, пов'язуючи його з конструюванням ідентичності в міжособистісному спілкуванні. Однак під впливом постмодерністської точки зору останні підходи до мови оновили та переоцінили її вирішальну та багатогранну роль у міжособистісних стосунках у соціальній практиці в різних термінах. За останній період наше розуміння ідентичності зазнало важливих змін: від традиційного погляду на ідентичність як наперед фіксовану внутрішню психіку особи до реляційного та соціально-культурного феномену, який виникає у взаємодії мови. Це означає, що ідентичність активно конструюється, обговорюється та виконується через мову в соціальній взаємодії з іншими, а не залишається фіксованим психологічним поняттям.

Індексальність — це концепція, згідно з якою певні види мовних форм, вироблених мовцем у взаємодії, представляють різні види інформації про соціальні контексти. Змінні макрорівня соціального контексту включають інформацію про соціальні категорії, такі як етнічна приналежність, регіон, вік, стать і членство в групі. Тому дослідники, які використовують індексний підхід до мовних форм, повинні приділяти особливу увагу деталям багатовимірному контексту взаємодії, оскільки саме там мовні форми набувають соціального значення.

Корейська мова, безумовно, є однією з небагатьох мов у світі, яка має надзвичайно складну та детально розроблену систему почесних слів, а система почесних слів є одним із найважливіших аспектів корейської мови. Майже неможливо зрозуміти будь-яку соціальну взаємодію корейською мовою, не враховуючи використання почесних слів, тому носії корейської мови свідомо чи несвідомо повинні приймати рішення щодо відповідних почесних слів для кожного

окремого спілкування, з яким вони стикаються. У соціальних взаємодіях корейські пошани є ключовими мовними шаблонами, що вказують на соціальну ієрархію і солідарність між мовцем і адресатом, а також важливими прагматичними шаблоном, який показують ступінь неввічливості у висловлюванні. Недоречність почесних слів також сильно залежить від контексту використання та більш тісно пов'язана з тим, як мовець хоче представити свої соціальні стосунки з іншими. Наприклад, шанобливий стиль мовлення не завжди сприймається як більш ввічливий, ніж ввічливий стиль мовлення, а нешанований.

Часто Панмаль характеризують як нейтральна категорія мови яка в водночас не підвищує і не принижує слухача. Панмаль виражає стримуюче ставлення до людей, яке є ні високим, ні низьким. Це є унікальна характеристика Панмалю. З тої самої сторони Панмаль значною мірою формує внутрішні думки, та через те, що це явище є нерегулярним, цього недостатньо, щоб розглядати його як одне з характеристик Панмалю.

Також Панмаль вважають скороченою мовою через її граматичний ступінь будови. Якщо ми відкриємо книги для вивчення корейської мови або дитячі книжки, ми зможемо побачити що казки у них написані мовою простою. Причиною цього є те, що сприйняття носія рідної мови, як «традиція та історичні знання» можуть бути добре передані через традиційний просту мову. А от в історичних книгах та фільмах використовують Хаоче, який також використовується як спосіб показати особливі сімейні стосунки в корейському суспільстві або між старшими та молодшими.

На Док Сун досліджував різницю використання категорій ввічливості у підручниках для носіїв корейської мови та стандартних підручниках для іноземних студентів. У результаті дослідження він побачив різницю у використанні стилів. У книжках для носіїв мови тексти були написані стилем Хаоче або Хегаче, а от у виданнях для іноземців таких текстів не було. Через це іноземні студенти які вивчають мову не достатньо обізнані у виростанні ввічливих слів неформального стилю. Така ж проблематика і з Панмалем. Згідно думки На Док Суна, це є проблема, яку потрібно вирішити, оскільки вміння володіти стилями мови є основою для формування міжкультурних відносин.

1.3 Феномен ввічливості та неввічливості

Використання мови є, мабуть, найважливішим інструментом для передачі соціокультурних знань і є потужним засобом спілкування. Наскільки важко уявити, як значення можуть бути присвоєні лінгвістичним структурам без розуміння соціальної ситуації, яку зображують структури, так само важко уявити, як мовець може передати своє повідомлення без використання мови. Мовні особливості набувають значення через участь мовця в систематичних моделях використання мови, які, у свою чергу, пов'язані з уявленнями про соціальну ситуацію. У цьому взаємопов'язаному стані мови та спілкування, моделі, пов'язані з індивідуальним використанням, а також соціальним контекстом, працюють разом в інтерпретації мовних структур або знаків. Вадливо також використання учасниками конкретних мовних структур.

Говорячи про форми мовного етикету ми розуміємо що це система, яка формується на взаємовідносинах. Немає потреби стверджувати, що життя сповнене різних взаємодій та комунікацій. Праця над відносинами це концепція, яка охоплює весь спектр поведінки, починаючи від грубої або агресивної до ввічливої поведінки, що міститься в спілкуванні. Тому поняття ввічливості та грубості варто сприймати як частину всього континууму. Ця концепція включає в себе політичну поведінку, тобто невиразну поведінку, яку важко віднести до ввічливого чи неввічливого. Така поведінка сприймається як належна і очікувана як соціальна норма між професіоналами.

У дослідженнях ввічливості і неввічливості відбувся сильний розрив, але це зацікавило сучасних науковців і привернуло їхню увагу до поняття неввічливості та її суті. Зрозуміло що ці два поняття виступають як дві протилежні основи, однак вони тісно взаємопов'язані між собою. Така думка породила численну кількість наукових робіт і теорій однак остаточної згоди так і не було прийнято

Дослідження, пов'язані з ввічливістю та неввічливістю в галузі корейської лінгвістики та мовної освіти, в основному зосереджені на виразах відповідно до кожного мовленнєвого акту. Дослідження, проведені в галузі корейської лінгвістики, включають Лі Хе Ён (1996), Чон Хе Ён (2004, 2005), Ко Хун Чон (2004) і Лі Ён Ре

(2006). Хе-Янг Лі (1996) встановив одну з міжособистісних функцій мови і розглянув критерії для його визначення. Лі Хе Їн (1996) створив концепцію зменшення тягара в прагматичному аспекті, яка не розглядалася в корейській лінгвістиці в минулому, і це важливо тим, що вона розглядала навіть ті частини, які не могли бути повністю пояснюється існуючим поняттям ввічливості.

У підручниках корейської мови було зазначено, що, написані у ній вирази ввічливості не були усвідомленими і не були представлені їх варіанти, а це обмежує навчання та розуміння варіацій засобів вираження етикету. Коли корейські ввічливі вирази викладаються в галузі корейської мовної освіти, необхідно зосередитися на їх вираженні, а не на формі.

В корейській мові спостерігається в монологічних висловлюваннях, які виражають внутрішні думки чи переконання мовців. З точки зору соціальних взаємодій, це нормально і зазвичай використовується, коли людина достатньо знайома з іншими, щоб сприймати їх як своїх близьких, або просто коли відчуває, ніби вона перебуває у владі стосунків - також походить від неформальні контексти, які дозволяють бути досить невимушеними, щоб використовувати його. Це можна зробити ще далі, щоб перебільшити, що менталітет простої форми мови більше орієнтований на мотивацію підходу та тенденцію, на додаток до первинного тлумачення себе як індивідуалістичного та незалежного, заохочуючи людину бути самоорієнтовною та відвідувати до себе.

Ко Хун Чон (2004) намагався зрозуміти характеристики поваги чи не поваги в корейській мові, досліджуючи, як ввічливість з'являється в корейській мові через використання розмовної мови та досліджуючи частоту її використання. Іншими словами, це дослідження намагалося виявити, які культурні характеристики має корейська ввічливість, досліджуючи, які вирази в основному використовуються в корейській мові, і в той же час підтверджуючи, чи є такі аспекти елементами універсальності. Зокрема, той факт, що «феномен ввічливості», яка є словесним вираженням самої поваги, і «феномен неввічливості», яка є випадком уникнення або недотримання поваги, у повсякденній мовній поведінці

Створення або прийняття певних виразів як ввічливих відрізняється в різних культурах. Вираз ввічливості є одним із ключових елементів, які забезпечують спілкування та допомагають досягати цілей. Однак деякі вирази зазвичай використовуються як неввічливі в повсякденному житті, але цілком допустимі в особливих контекстах, і навіть якщо це повсякденні вирази, які не мають жодних проблем, вони можуть стати дуже грубими виразами залежно від контексту, в якому вони використовуються. Якщо розмова мовця не ввічлива, інша сторона намагатиметься знизити швидкість досягнення мовцем мети розмови, знижуючи власну співпрацю в діалозі.

Слова ввічливості це мовні форми, що вказують на соціальні стосунки між мовцем і адресатом. Попередні підходи до пошани, які обговорювалися припускали, що почесні структури та соціальний статус мають прямий зв'язок. Проте ретельний аналіз фактичного вживання пошани продемонстрував, що зв'язок між прийнятою почесною структурою та статусом співрозмовника не завжди є прямим, а скоріше нерозривним чином опосередкований як мовними, так і нелінгвістичними факторами. Крім того, на відміну від описів, наведених у попередніх дослідженнях, використання почесних слів було засвідчено в ситуації, коли мовець із вищим статусом, ніж слухач, звертається до слухача з нижчим статусом з почесними словами. Іншими словами, слухач нижчого статусу не має почесного права, однак оратор звертається до слухача з почесними словами. Використання ввічливих слів це не просто дотримання соціальних норм. Оратори повинні покладатися на своє власне відчуття кожної мовленнєвої ситуації, щоб вирішити, які пошани застосувати та як їх використати.

Теорія ввічливості Гоффмана (1967) стала базовою у багатьох дослідження і позиціонується на ключовому понятті – обличчі людини. Ідея полягає у бажанні людини зберегти чи захистити своє обличчя не залежно від культури. Гоффман вважає обличчя людини позитивно соціальною цінністю індивіда, при тому «обличчя» не розглядається як притаманні якості особистості, а судження інших людей. Тобто те як нас бачать інші. Кожен із нас намагається зберегти своє «обличчя» або репутацію перед оточуючими. І таких методів збереження є декілька: процес уникнення комунікацій та процес корекції.

В подальших дослідженнях цієї концепції, термін «обличчя» здобув трішки іншого значення. Тут вступають лінгвісти П. Браун та С. Левінсон, які розглядають це поняття як соціальний імідж. Вони стверджують що обличчя людини це уявлення, сприйняття особи про самого себе. Таким чином теорія набула два погляди на обличчя: міжособистісне уявлення та внутрішня самосвідомість особи. Обличчя можна втратити, підтримати або захистити згідно свої поведінки та мовлення. Такої плутанини між поняттями ввічливість і не ввічливість можна уникнути визнавши внутрішній та зовнішній аспект нашого відображення. Мається на увазі що усвідомлення двох аспектів формують наше відношення до співрозмовника.

Ще одним важливим аспектом у теорії є поділ обличчя на позитивні та негативні складові. Саморозвиток особистості визначається як позитивна складова, а бажання захистити свої межі чи право на недоторканість сприймається як негативний складову. Таким чином людина сприймається грубою і не ввічливою, при виявленні свого бажання відмежуватися від комунікації. Соціальна дистанція визначається не лише математикою. У більшості випадків це пов'язано з емоційною прихильністю або її відсутністю. Це означає, що існує вищий фактор афективної близькості між співрозмовниками. вищі шанси на близькість гарантовані. Приблизно так само, як нижча міра зумовлює відстань. Візьмемо, наприклад, невимушене спілкування між членами сім'ї, близькими друзями чи найближчими родичами. Це свідчення інтимної близькості. Відповідно, зростаюча близькість призводить до розсіювання потреби бути ввічливим і сигналізує про те, що потрібно використовувати менш чи неформальний стиль мовлення.

Корекція свого обличчя для П. Брауна та С. Левінсона це спроба протидіяти та захистити своє обличчя від потенційної небезпеки, шляхом висловлювання свого небажання чи відсутності наміру зашкодити співрозмовнику, тобто налагодити конфліктну ситуацію.

Як пояснювалося раніше, обличчя є одним із найбільш обговорюваних питань у теорії ввічливості та не ввічливості. Концепція обличчя, представлена Брауном Левінсоном (1987), була піддана критиці за те, що вона не лише орієнтована на Захід, але й пояснена нечітко. Інша проблема, яка зустрічається в багатьох моделях і теоріях

ввічливості, полягає в тому, що, обговорюючи важливість соціальних умов і культурних особливостей, не часто вивчають контекст спілкування. Якщо процес аналізу не включає стосунки учасників, мету розмови та внесок у розмову, зроблений під час спілкування, учасники розмови приймають один одного без особливого опору.

Вважається, що це визначення поняття залишає відкритою можливість включити в дискусію довгострокову та всеосяжну концепцію ввічливості у східній культурі, яка була проблемою. У всіх дискусіях про ввічливість прихована та явна згода полягає в тому, щоб принизити себе та піднести іншого. Дотримання принципу ввічливості в спілкуванні — це повага, а точніше — досягнення мети в спілкуванні.

У повсякденному вживанні мови є загальним досвід, який заздалегідь задає значення лексики, та визначається середовищем, у якому вони використовуються. Насправді практично неможливо або дуже важко виключити інші змінні з розмови, у якій багато людей і елементів взаємодіють складним чином.

Методологію визначення ввічливості через зміни у співпраці в контексті спілкування можна розглядати як завдання покращити переконливість шляхом постійних досліджень у майбутньому.

Висновки до розділу 1.

У першому розділі ми розібрали причину становлення ієрархічної системи в Кореї, які є категорії ввічливості та яким соціальним верствам вони імпонують. Тож ми можемо зробити висновок, що Корея країна вкорінених соціальних поглядів, які історично започаткувалися та закріпилося конфуціанством. Корейська мова – мова ввічливості, усі наявні категорії мовлення можуть бути ввічливими при належному використанні або грубими та агресивними при не правильному застосуванні. Через це лінгвістам та вивчаючим мову варто детально вивчити корейську систему ввічливості для уникнення непорозумінь та конфліктних ситуацій. Для іноземця високе володіння рівнями ввічливості підвищує кваліфікацію та допоможе налагодити взаємовідносини у спілкуванні. Панмаль особлива категорія, яка має декілька характеристик своєї сутті: її оцінюють як неввічливість, проста мова та скорення. Історія панмалю сягає з часів Чосону і до сьогоднішнього дня зазнало трансформації та видозмін.

Існує поняття феномену ввічливості та не ввічливості, яку не так давно розпочали вивчати. Завданням дослідників було визначення причини виникнення обох категорій та їхній взаємозв'язок. Одною з перших базових теорій феномену висунули науковці Гофман, П. Брауна та С. Левінсон, в основі якої стоїть «обличчя» людини. Гофман стверджував, що поняття обличчя це соціальна думка про особу, тобто її репутації. А П. Брауна і С. Левінсон говорили що обличчя це само сприйняття людини. Обидві думки були неповні і не закривали багатьох питань. Однак прийняття обох теорій дає змогу побачити взаємозв'язок ввічливості і не ввічливості.

Проблематикою вивчення категорій ввічливості полягає в недостатній кількості інформації про деякі категорії. У підручниках для іноземців, використовують здебільшого 2-3 категорії ввічливості. Низька увага приділяється категоріям нейтральним або низької поваги. Не зважаючи на те, що це важлива база для формування правильного етикету та більш натуральної мови.

РОЗДІЛ 2. Особливості та характеристика мовного етикету

2.1 Аналіз ідентифікації ввічливості у корейській мові

У сфері соціолінгвістики значення мовних форм розглядається як функція того, як люди використовують ці форми під час своєї соціальної поведінки. Мова, будучи однією з культурних форм, використовується відповідно до того, як співрозмовники бачать соціальну ситуацію та контекст. Тут ситуація може включати простір і час, соціальну ідентичність співрозмовника, соціальні акти, такі як: комплімент, пропозиція, прохання, а також діяльність: порада, суперечка, інтерв'ю. Іншими словами, члени суспільства пов'язують певні мовні форми з певною діяльністю, діями, ідентичністю, стосунками чи позиціями. У 1996 році дослідник Ochs називає цей основний принцип «принципом індексу».

У лінгвістиці індекс — це форма, яка вказує на присутність певної сутності в даній безпосередній ситуації. Мовний індекс стає асоційованим із соціальними ситуаціями, так що коли використовується лінгвістична структура, вона викликає або тягне за собою соціокультурну ситуацію. Значення індексування, впливає з того, як люди використовують структуру у своїх соціальних взаємодіях, а використання визначається відповідно до того, як вони бачать дану соціальну ситуацію.

Індекс за Пірсом позначався як знак, що відносився до свого об'єкта через аналогію. Він класифікував знак на три групи: значок, індекс і символ. Основна відмінність у розподілі полягає в тому, що значення пов'язується із зображенням. Прикладом цього може бути стилізований силует жінки чи чоловіка на дверях туалету.

У мові також є знаки мовного середовища, вони є не довільним, тому що мають причинно-наслідковий зв'язок між об'єктом і знаком. У лінгвістиці ознака, яка використовується по-різному від однієї ситуації до іншої, стає умовно пов'язаною з конкретними ситуаціями. У результаті, ситуація залежить від безпосереднього контексту або просторово-часових орієнтацій учасників у даний момент часу. Тож індексування – це не лише вказує на соціальну ідентичність, а й створює його.

Будь-яка комунікація включає акти, в яких мовці займають свої позиції, і використовуючи мову відображають внутрішній або психічний стан по відношенню до співрозмовника. Коли співучасники займають позиції у взаємодії, вони роблять це, покладаючись на численні мовні ресурси. При розгляді контексту необхідно враховувати культурний, соціальний і комунікативний контекст.

Ситуативна інтерпретація будь-якої однієї мовної форми є результатом її відношення до мовних форм, що зустрічаються одночасно в попередній і поточній структурі, до розуміння висловлювання що до діяльності також включають жести. Соціальний конструктивістський погляд на ідентичність припускає, що вона створюється серед взаємодіючих осіб у даній соціальній ситуації. Справа не в тому, що людина має одну фіксовану ідентичність, а в тому, що через соціальну взаємодію може виникнути кілька ідентичностей. Ochs (1993) розглядає соціальну ідентичність як результат лінгвістично закодованих дій і позицій. Ідентичність досягається за допомогою мовця. Іншими словами, оратори є агентами у створенні самих себе.

У соціальній ідентичності співрозмовника, що створюється через розмову, відношення мови до ідентичності не є прямим, а опосередковується розумінням співрозмовником очікуваних соціальних норм, заснованих на історії та минулих подіях. Сюди входять конвенції для виконання певних соціальних дій і позицій, заснованих на розумінні того, як дії і позиції є ресурсами для структурування конкретних соціальних позицій у фізичному та часовому світі. Мовець використовує мову як інструмент і обирає структуру, щоб використовувати для індексування позиції та ідентичності або інших ситуативних значень.

Що стосується соціальної ідентичності, вчені виступають проти уявлення, що ідентичність людей є унітарною. Відходячи від минулого уявлення про те, що ідентичність розглядається як статична вроджена якість, якою володіють люди, сучасна перспектива розглядає ідентичність як складну та опосередковану систему. Індивіди як агенти, опосередковані мовою, формують і встановлюють ідентичності, щоб надати значення своїй присутності в певній соціальній взаємодії. Це робиться миттєво, черга за чергою, перемикаючись вперед і назад, часто між двома ідентичностями під час розмови у взаємодії в ситуації. Особа має багатогранну

ідентичність і мовці можуть переходити від однієї грані чи соціальної особистості до іншої, змінюючи стилі мовлення, використовуючи закінчення речення як засіб. Плинність ідентичності дозволяє мовцям демонструвати різні соціальні ідентичності під час взаємодії з тим самим адресатом у певній соціальній ситуації. Носії змінюють стилі, щоб відобразити зміну своєї соціальної ідентичності, і, отже, можна сказати, що використання мови визначає соціальну ідентичність мовця. Соціальна ідентичність індексується в мовах світу через системи займенників і почесну морфологію серед інших структур, таких як закінчення речень і речення.

Проста форма мови, за прогнозами, заохочувала соціально орієнтоване мислення та підвищувала позитивний настрій. У корейській мові почесні слова часто є ресурсами для конструювання та індексування відповідних соціальних «я» в різних контекстах взаємодії. Доповідачі стратегічно обирають використовувати їх як інструмент для побудови та індексування своєї інституційної ідентичності, щоб вони оцінили роль, яку від них очікують. Почесна форма мови зазвичай використовується під час зустрічі з не дуже близькими людьми або при першій зустрічі, створюючи атмосферу, яка є досить формальною та напруженою. Ці аспекти почесної форми мови повинні схилити людину бути соціально чутливою та свідомою щодо оточуючих. Це означає, що у розумінні шанувальників, людина буде піклуватися про інших і поводитися відповідно до суспільства, шукати соціального схвалення та вписуватися в гармонійну взаємозалежність з ними, що є фундаментальним принципом колективізму. Крім того, члени колективістичних суспільств привчені до того, щоб усвідомлювати почуття інших і бути менш емоційними через правила нав'язані культурою, а також для підтримки внутрішньої групової гармонії. Таким чином повага мовця до іншої людини виражається у смиренності, самоприниженні, та почесними словами, саме ця покірність може перешкоджати зосереджуватися на емоційному вираженні особистих почуттів.

Уникнення людиною комунікації, часто пов'язано з негативними емоціями, чи почуттями. Раніше підтверджений зв'язок між почесними словами та соціальною дистанцією не є визначеним, а емоційний настрій, пов'язаний із соціальною дистанцією, насправді може бути тим, що впливає на ввічливу форму мови. Іншими

словами, мова може бути продуктом механічного зв'язку між емоцією та пов'язаними з нею когнітивними процесами, засвоєними та набутими через культуру. Негативний настрій спонукав людей обережніше вибирати фрази та бути більш ввічливими. Іншими словами, настрій, у якому перебуває людина, налаштовує її стиль мови. Пошана використовується, коли потрібно активно відслідковувати та інтерпретувати соціальний контекст, представляти та підтримувати належне обличчя чи належний соціальний імідж.

Для налагодження добрих людських стосунків, звісно, слід віддати перевагу розумінню та турботі один про одного, але в мовному житті потрібні відповідні мовні вирази та поведінка один для одного, позиція, наміри тощо. Таким чином, відповідні слова та дії, необхідні для успішних міжособистісних стосунків і спілкування, можна назвати «ввічливістю» та «ввічливістю», про які зазвичай говорять у корейському суспільстві. Ця ввічливість має як універсальний, так і культурний аспект. Іншими словами, сприйняття універсальної ввічливості, яка притаманна кожній культурі, і цінності, яку цінує кожна культура, різні. Таким чином, навіть якщо ви вивчаєте іноземну мову через те, що на вас впливає рідна країна, якщо обізнаність і освіта про це не підтримуються, ви думатимете та діятимете відповідно до поняття «ввічливості» культури своєї рідної країни, і оцінюйте поведінку інших людей за власним уявленням про ввічливість. У результаті виникають непорозуміння, які можуть призвести до труднощів у спілкуванні, культурного шоку та стресу.

Що стосується тих, хто вивчає корейську мову, незалежно від того, наскільки добре вони володіють корейською, вони повинні розуміти спосіб мислення корейців і усвідомлювати різницю між поняттям ввічливості різних культур. Потрібно багато часу і зусиль, щоб точно зрозуміти, як розпізнати ситуацію, які виникають щомиті, і який відповідний вираз підібрати. Це виходить за рамки простих лінгвістичних знань, і пріоритет має бути наданий розумінню культури та способу мислення носіїв мови.

2.2 Сучасний стан мовних категорій етикету

Переломний момент для Корейського півострова стає у період поділу на Південну і Північну Корею та отримання незалежності. Разом з великими політичними подіями відбуваються зміни у мові та культурі. Відкриття порту спонукає до цікавості іноземцями корейської мови і навпаки, що посприяло на формування сучасної корейської мови.

При поділі писемність двох країн зберігся у тому вигляді в якому була. Але після отримання незалежності почалося сильне переселення народів, більше чверті населення залишили свої колишні місця та оселитися на новій території. Це призвело до сильного змішування діалектів. Він не вплинуло на стиль але залишило ваговий слід. З лінгвістичної та культурної точки зору, це стало основою для підтвердження об'єктивної реальності індивідуальної корейської мови та заклало основу для «нормативної корейської мовної освіти», заснованої на правилах і словниках. Той факт, що стиль письма після 1960 років не сильно відрізняється від стилю, який використовується сьогодні, не має значення для створення цих фундаментальних елементів і «корейської мовної освіти», що базується на них.

Незважаючи на те, що нелегко визначити, звідки взяти початок сучасної корейської мови, вплив японської мови на корейську мову був серйозним завдяки корейській писемності та японському колоніальному правлінню з періоду відкриття порту до періоду проникнення в Корейську імперію, так званий період сучасного просвітництва. Японія як і Корея країна з культом ввічливості та поваги, тому при японській колонізації ієрархічні норми Кореї не змінилися. Однак не можна сказати що сучасний ієрархічний поділ залишився таким самим.

З відкриттям портів та міжнародної торгівлі в Корею входить західна культура вона виявилася більш впливовіша на свідомість корейців ніж китайська чи японська. Про це можна стверджувати поглянувши на орієнтацію корейської економіки. Все ж таки вони не соромилися відкрито наслідувати Америку та наздогнати їхній рівень. Починає мінятися мода. Сама типова європейська зовнішність стає еталоном краси для Кореї. Змінюються орієнтири у торгівлі. Для корейських компаній було вищою метою співпраці з американським ринком, ніж з азійським. Таким чином товари та

продукція орієнтувалася на захід. Якщо такий вплив мала Америка на Корею, то можна сміло сказати що американська культура відіграла важливий вплив на сучасну корейську культуру. Молодь почала орієнтуватися на західну культуру, їх манеру мови та комунікацію. Звичайно в більшості країн є система ввічливості, однак не настільки ієрархічна як в Кореї, через це молодь починає відходити від жорсткої системи ввічливості і появляється розрив поколінь.

На сьогоднішній день деякі з етикетних форм мови не часто зустрічаються на вулицях Кореї, вони можуть застосовуватися старшим поколінням або у віддалених місцевостях, в яких збереглися давні норми мови або діалект. Тим не менш скорочення використання різної кількості мовних норм не вплинуло на ієрархічну структуру Кореї, а якої культ поваги закладений генетично. Тому іноді можна зустріти грубу молодь, яка не належно використовує форми мови, як і в будь якій іншій державі. Та в Кореї досі панують її історичні традиції і норми, не заважаючи на політичні та культурні зміни.

Висновки до розділу 2

У цьому розділі ми дослідили ідентифікації та індексації ввічливості та не ввічливості. Певний рівень мови використовується відповідно до ситуації та контексту. Індексація мови показує що кожна ситуація може мати відповідники, такі як: простір і час, соціальну ідентичність співрозмовника, соціальні акти, такі як: комплімент, пропозиція, прохання, а також діяльність: порада, суперечка, інтерв'ю. Тобто мова залежна від діяльності та позиції. Існує поняття знаки мовного середовища, вони вказують на контекст ситуації, це інтонація, голос, жести. Згідно цього мовець підбирає відповідники для збереження свого обличчя і співрозмовника. Мається на увазі що використання ввічливості та не ввічливості базуються на знаках – індексах, які адресуються нас. У той же ж час ми особисто можемо скорегувати ситуацію під власний намір за допомогою таких знаків.

Сучасний стан етики в корейській мові у порівнянні з етикою династії Чосон звичайно змінився. Однак не зважаючи на вплив західної культури та політичних чинників система поваги все ще залишилася у свідомості корейців. Деякі категорії ввічливості використовуються значно рідше у порівнянні з минулим і починають зникати з ужитку. Тим не менш, категорія ввічливості залишається одною з найважливіших тем для вивчення та дослідження.

ВИСНОВКИ

Мова є найважливішим інструментом для передачі інформації та засобом спілкування. Особливу роль у етикеті мовлення отримала система категорій ввічливості, особливо у Кореї – країні ієрархічної системи. В корейській мові існує чіткий поділ: старший – молодший, знайомий – незнайомий, керуючий – підлеглий, тощо. Такий поділ почався за часів династії Чосон, коли населення було чітко поділене за соціальним статусом.

Ввічливість проявляється як у піднесенні співрозмовника, а також пониженні своєї особи. Це базова концепція ввічливості в корейській мові, але Панмаль є особливою формою, яка не підвищує і не принижує. Тому її часто характеризують як нейтральний стиль.

Панмаль як проста форма мови, використовують до друзів та дітей. Деякі дослідники вважають що саме Панмаль допомагає досягнути рівності між співрозмовниками, що не типова для корейського мовлення.

На сьогоднішній день використання панмалю значно розширилося. Причиною цього стали політичні та соціальні зміни. При отриманні незалежності Кореї, відкрилися кордони та дали можливість ввійти сучасній західній культурі у традиційну культуру Кореї. Переорієнтація країни на захід, посприяла популяризації західних манер та традицій. Через це система вкорінена ввічливості в Кореї набула деяких змін. Для прикладу, з ужитку почали зникати деякі рівні, які використовуються старшими поколіннями. Молоді люди все більше підтримують ідею рівноправ'я, однак зберігає свої ввічливі форми спілкування.

У цій курсовій роботі було досліджено взаємозв'язок між найвищий по ввічливості стилем та Панмалем. Згідно дослідження можна зробити висновок, що ці дві категорії взаємо пов'язані і доповнюють один одного. Суть полягає феномені ввічливого та не ввічливого. Як було уже сказано вище, усі категорії мови можуть бути ввічливими при належному використанні, однак бувають випадки коли використання певного рівня мови є грубим та некоректним. Згідно досліджених теорій феномен ввічливості базується на понятті обличчя людини, тобто її репутації. Людина намагається захистити обличчя своє або співрозмовника. Важливу роль

відіграє відношення мовців до бесіди. Тобто якщо перемагають негативні емоції людина намагається відмежуватися та зберігати свої границі, а це сприймається як грубість. Тому щоб зберегти свою репутацію використовують вимушену ввічливість.

Отже, офіційно - ввічливий стиль мови є найпоширенішим та базовим рівнем, якого навчають змалечку дітей та першочергово вивчають студенти. Панмаль менш ввічлива форма спілкування, однак вона не відповідає стандартизації підвищення слухача та приниження себе. Ця унікальна форма зберегла свою нейтральність. На перший погляд ці дві категорії не мають нічого спільного. Однак існує в мові поняття індексу, тобто відповідного образу до поняття чи емоції. Такі індекси є наслідковими здебільшого закріплюються досвідом. Поняття індексу є об'єднуючим для Панмалю та офіційно ввічливим стилем. Відповідно до кожної ситуації ми відчуваємо певний спектр емоцій чи образів. Ми можемо відчувати негативні емоції чи позитивні при використанні як Панмалю так і офіційно ввічливого стилю. Відповідно до ситуацій і її характер визначається яку систему варто використати для налагодження конфліктної ситуації.

Проблемою у вивченні ввічливості корейської мови іноземцями є недостатня кількість поданої інформації про етикетні норми мовлення. Якщо порівняти підручники для носіїв мови, то можна побачити що тексти написані у ній написані низьким за рівнем поваги стилем, а той час як усі тексти у підручниках для іноземці такого не зустрічається. Через це немає достатньої обізнаності у формах і при спілкуванні з носіями мови можуть виникнути непорозуміння. Тож кожному студенту важливо приділити особливу увагу дослідженні тонкощів ввічливості у будь-якій мові.

АНОТАЦІЯ

이번 코스워크에서는 반말과 하십시오체로 공손한 문체를 바탕으로 공손함과 무례함에 대한 개념을 탐구하였다. 한국은 역사적으로 유교에 의해 시작되고 강화된 확고한 사회관의 나라다. 사회분열은 신분에 따라 인구가 명확히 구분되던 조선시대에 시작되었다. 오늘날 그러한 사회 구분이 존재한다 : 선배-후배, 지인-낯선 사람, 관리자-부하. 한국어는 공손한 언다. 사용할 수 있는 모든 범주는 적절하게 사용하면 예의 바르고 적절하게 사용하지 않으면 무례하고 공격적일 수 있다.

오랫동안 연구되지 않은 예의와 무예의 현상에 대한 개념이 있다. 연구원의 임무는 두 범주의 출현 원인과 그 관계를 결정하는 것이 었다. 모든 사람이 자신의 평판에 관심이 있다는 "얼굴"개념 이론이 만들어졌다. 갈등 상황에서 체면을 지키기 위해 정중한 문구를 사용할 수 있다. 상황과 맥락에 따라 일정 수준의 언어가 사용된다. 언어 색인은 각 상황이 공간과 시간, 대담자의 사회적 정체성, 칭찬, 제안, 요청과 같은 사회적 행동, 조언, 논쟁, 인터뷰와 같은 활동과 같은 대응물을 가질 수 있음을 보여준다. 즉, 언어는 활동과 위치에 따라 달라진다. 언어 환경의 기호 개념이 있으며 억양, 음성, 몸짓과 같은 상황의 맥락을 나타낸다. 이에 따르면 화자는 자신의 얼굴과 대담자를 구하기 위해 단어를 선택한다. 공손함과 무례 함의 사용은 우리에게 전달되는 지표 인 기호를 기반으로 함을 암시한다. 동시에 우리는 그러한 징후의 도움으로 우리 자신의 의도에 따라 상황을 개인적으로 조정할 수 있다.

조선시대 이후 현재 한국인의 윤리관은 달라졌다. 그러나 서구문화와 정치적 요인의 영향에도 불구하고 한국인의 마음속에는 여전히 존중의 제도가 남아 있었다. 공손함의 일부 범주는 과거보다 훨씬 덜 자주 사용되며 사용이 중단되기 시작했다. 그럼에도 불구하고 공손함의 범주는 연구 및 연구에서 가장 중요한 주제 중 하나다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Brown, L. (2011). *Korean honorifics and politeness in second language learning*, Amsterdam: John Benjamins Publishing Company
- Brown, P., & Levinson, S. (1978). *Universals in language usage: Politeness phenomena*. In E. Goody(Ed.), *Questions and politeness: Strategies in social interaction*(pp.56-130). Cambridge: Cambridge University Press.
- Byon, A. S. (2004). *Learning linguistic politeness*. *Applied Language Learning*, 14, 37-62.
- Byon, A. S. (2006). *The role of linguistic indirectness and honorifics in achieving linguistic politeness in Korean requests*. *Journal of Politeness Research*, 2, 247-276.
- Choi, H. K. (2002), *A Study of politeness in Korean request*
- Kim, A. H. (2011). *Politeness in Korea*. In D. Z. Kádár & S. Mills(Eds.), *Politeness in East Asia*(pp. 176-207). Cambridge: Cambridge University Press.
- Lee, I. (1974). *Problems in the systematization of Korean honorifics*. *Korean Linguistics*, 2, 39-64.
- Lee, I. S., & Yim, H. P. (1983). *A study of Korean grammar*. Seoul: Hakyeonsa
- Martin, S. E. (1964). *Speech levels in Japan and Korea*. In D. H. Hymes (Ed.), *Language in culture and society* (pp. 407-412). New York: Harper and Row.
- Ochs, E. (1988). *Culture and language development*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ross, M., Xun, W. Q. E., & Wilson, A. E. (2002). *Language and the bicultural self*. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28, 1040-1050
- Sohn, H. M. (1999). *The Korean language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- 구현정(1995), ‘-구-’ 계열 어미와 확인법, 《언어학》, 17, 25-45쪽.
- 이해영(1996), *현대 한국어 활용어미의 의미와 부담줄이기의 상관성*, 이화여자대학교대학원 박사학위논문.
- 전혜영(1989), *현대 한국어 접속어미의 화용론적 연구*, 이화여자대학교 대학원 박사학위논문.